

באר היטב

קאוויי לאחר שקוילים אותו, כשאוכליים יברך בורא פרי הארץ, ע"ש חילן, ועתה צבי נחלת צבי [ס"ק ז] והאליה רבה [ס"ק ח] שדעתם שhaft עקר. רדרם ^{לט' :}

כללה דעם קלי"ג והלמצע"ס ולמיינו יורם [נמיין לו ח"ג ק מג, ג]. ולי ניכלה לדל' יכה טלה ספק, לחוי לנזכר בזיה פלי קלה דלה: ז שחדכ, ג' ע' דהראקע"ה [זריקות לו, ז ד"ה קליפין טה] נצטטינה הוויל לסתורו פלי ניינו. המכ' נארה"ס [פס פ"ז טמיין דק"ל כומיה, להס כן טה טסידין צבמתקן ע"ז הטול מרבנן צורלו פלי העז, וכמו צלטוכג מעיר' ה' גני סקדים. ו' ג' לאחנן מליס להו פלי ניינס, מה סלון כן צקדקים. וכן מצמע גלגולות נטענ' ר' עין סעיף ה' : ח' עם פת. לכמ' רב"ס [יע"ס ומ"ס ר' ינינו ג' ע' מלוי הטנויר למלטמעין, כל דין ח' מנויר נמיין ר' י"ב וכן הקסקה כל"ר יונס [פרלום כה, ה ד"ס ומ"ן] גל הרא"ג. וכן ג' לאחטמעין הפליגן עיל'ם ה' ר' וטומר את התפילה צמוץ בגלוינו, ומוכן סמן כלב' ז' שמן זית אם שתאות עליון בלא משום דאו' ד' עליון פת אינו מביך עליון העיקר וטומר את התפילה ז' וממען מלזון קר"ג. וכן מועטן, לה למליין דצמן עיקר. וכן מצמע מלזון קר"ג. וקסקה מלוי סנה מלה מוחלט דג מליא עס ספט צמנך על סמליהם סמיין ייג סעיף ה' [ול' ע' עכ' ג']. וכן נלה ל' דלהס ממכאין לשלופחה ווחולן רק מענט ספת סלון יקינו נגרונו חז' סכי נמי דמנך על סטען. וכן כמג רב"ס סמיין ר' י"ב ד"ס ומ"ס גנו' ע' ב'. ומeos קוטיל ו' [דמלוי מוניר למלטמעין] ח' להן נבדות דין מדח, דהלהה בעמיס כתבו תפוקים דין פטוט. וזה לדל' מוקי לי' נגמרה נגניות נה, ג' דלאיל לה ע' פת לשלופחה, תהיינו מוקס להן דרכ' לפוחה ذכך, מדנקט דוקה מגירון, ולה נקט צלה מסקין. והן קשי נמי לה שומחו עס צה' מסקין לשלופחה כנו' עס צכל' מה' יין סרב' בתרביה ברוך פרי הארץ:

שערו תשובה

(1) בורא פרי הארץ. עין באור היבט. ועין בمعدני מלך גמדני יוט' ברכות פ"ז סימן זאות נואלה רבה (ס"ק ז) בשם מלובשי יוט' (סע"ג) ובפרק חדש נבלוקיטיםאות ג' ואבן העוזר. ועתה הפרי חדש לברך ברוך בורא פרי האדמה, לאפוקן נפשה שאף שבגן המלך ואבן העוזר כתוב לברך ברוך בורא פרי האדמה, לאפוקן נפשה מפלגנותא יש לברך שחאל. ועין ביד אפרים מה שכח בזה: (2) שחאל.

עין באור היבט. ועין בעטרות זקנים (ס"ק ז) בשם הלבוש טעיף ח'. ועין באבן העוזר. וכברכי יוסף (אות ג') כתוב שבדבורי בכלל המג'א, והמג'א רמו לדבורי הלבוש, ע"ש. ועין ביד אפרים מה שכח בזה בשם אבודודים עמוד של'ו), שדרומו גם בנה לברך בורא פרי הארץ. וככבר כתובתי בס"ק שלפני זה, איפילו במוחוקין יש לברך שחאל. ועין ביד אפרים, דכמתוקין בדיעבד אם ביריך בורא פרי האדמה או בורא פרי הארץ, אין לו לחזור ולברך משום חשש ברכה לבטלה. מה שיאין כן בכורדים ומיתקון על ידי האור, ע"ש. ועין בשאלת ייב"ץ, גרעינית ב', סימן קמ"ב: (3) עיקר. עין באור היבט. ועין ב"ח נקעה, ב' דה' ומ"ש בעייני ביד.

יד אפרים
 (פג"א פק"ד) צ"ע דהרבש"א
 ב". ועיין באבן העוזו
 שכבה רטעתם שם דלא
 שעלי כורן ובאמת כורן
 המג"א כוונתו כן, שהרי
 בכב. שכן כתוב הילבוש.
 עיין (בט"ז) [בעתרות
 קיקיימ]" (ס"ק ב' בשם הלבוש
 אבלoir חילוק זה דלא נטע
 כי להרדי. וכן בבארא
 הגולה (אות מ). ומה שכתב

דיברות והערות

[בג] בדרושים מקומיים
כל ציטו (כלין מק"ג וג'וען)
כמוכ נגי "לעכ"ה" נמקוס
לעקב"ז:
[כג] כוונתו שלויו לרמאן
[כה] בחודין ק' כ ילו' לה
[כט] מילויים מגומת נערין
[כט'] פiley:

[כד] בדברי הרכז"ה
עמו מלון המפליטים מה
יעיר נספה'ה לו זאכל עיין
ספרי פטלון צער ד פ"ג,
מלמן מלך ק"ק ר' מאנש
נוריה ק"ק נג וצער גל'ין
[כט] טלא:

[כט"] הופתת מדרות
טוליקן קמע"ט:
[כח] גוזף ע"ט מקור מיס
וינויו שמסון:
[כח] חוקן ע"פ טנער
טנווין ק"ק:
[כח] בדרך ספליים כמג'ה
כיעיד צוין פס"ע ו'
פס"ה לול, ווין צער סל'ין
ק"ג:

(ח) דלא קבלמג'ס גלומות נ, כ פסק על ען
 (ט) ניד מיניך טאלל: תזוקן ע"פ מקור מיס
 (י) ווילוות שמאן:
 (יא) בדרותה הילץ מ"ט
 ומ"ג צוים כמוג' היל צב' ג"ג
 (יב) וועל זה ב"ל האגרא
 (יב') הילשע ניד וכמקור מיס:
 (יב") עין שעילות פלייס
 (יב") זיין:

הגהות הסמ"ע

רְבָּעֵת כִּי מַבְרַךְ עַלְיָהֶם
שָׁחַבְלָא. דְּלָאו אֲדֻעַתָּא דִידָהוּ
וְמַעֲגִי:

אשל אברהם

לכלורו דבוי סמאנר סטטוס מיליס וטרא. ס. טוינר גראוניןן ה' מומוקיס למו פליי וטאקאל, פסק דמליס מתקן ע"ז הור זהכל, ה'ן גולני. ד"ה קלפני לוגוז דגנערויסס כפליי ממתך, מקומות ייון וגרא יעיקר הפרי קאכל, לא איבכטן אין בהא דלא נטע. וכמו שכח הרשכ"ב בתשכח'ה ח'ז'א סיימ' מה' וווערכ' לעזין גולגלס [טוו] הוט מס' דלון לדודעטן דרכם מאנץ פלי סלדמאס כמו צמפעיך' ו' דלון לרוי גאנטס ומ'ה. ועיין ענרטה נצ' [ס'ק] ז' כתבי עט פת. עיין מ"ה. הקעלא דפת עט זמן כל. לפה כמו צממען ריע'ן דלון דוקול פליום ומי'ה' כגען. ה'ן גאנטמא נצ' [ס'ק] ז' וויליאן קקל מלהן דהין ננטה זן ועד דלון דרכן רפואה בר. יע'ס מוא:

בורא, דשם שפир שיר לומר שהוא גוץ הפֿרַי, וועאָפְרַי שהוא מר עכשויו סופו צווארן. מה שמיין בוה אעיגּ רבעתסן מתניין דערתו עלייהו, והם נגען הַפֿרַי, מכל מקום כשהם מרים איזים בכל הַפֿרַי, ולא נטשׁו לhor אונאתה דידחו כלל. ובקונטראט הנג'יל געלאָט אפרים סַפְרַי דין גַּזְבַּעַת הארכאי (דכמיטקון) (רכבתמוקון) (ב') בריעבד אם ביריך בורא פֿרַי העץ או ברור פֿרַי אדרהמַן יצא, ואין לו לחוזו ולברך, דאייכא חיש רבכה לאבלטהו והוֹרְבֵת רבכות שביבך רואו פֿרַי העץ או ברור פֿרַי האדרהמַן יש להם על מה שטומכו. מה שאין כן ברעם ומיטקון עיל דיינא האור נראה שאם טעה וויביך בורא פֿרַי העץ או פֿרַי אפְּלַו סחמא נמי פֿרַי העץ, יעַשׁ. ולשון ממשמע טחמא לא, ובלבוש סעיף ז' כתוב שון הר' מ"ז "ול פרק ח' מהלכות ברכות בכוונה אפְּלַו חורש השהכל, וכצת טרי

בדבר על "אניגרנון" או על דבר אחר שהכל ומדובר שמן עם "אניגרנון" פרי העץ אדרבה הפטור לא יפטרו החוווב, ובכלל הלכות גדולות קור ומכורן רק פרי העץ ואם שלא לרפואה אולגין בתור רובא ומכורן ההרייר יוסף לדוחוק לומר הגמא דוגמא נקייט כו' שמע מינה הר"ד מה שכתב הרשב"א רואילין בתר כוונתו כו' אפשר להמתיק וללפי בצל הלכות גדולות כתוב כן, ויל' רושב"א(^ט) הביאו היב"י בראש הנזכר תחביב"ז, ובו' כתוב רשב"א(^ט) וא"כ אולגין דאית הטו רפואה צריך שמן הרובח יותר מהרגילותות. ב', אם נתערב מעט השבר שהכל ונחערב יין אח"כ בשוכר וטעם יין מביך פרי הגפן יין בתור רובא וזה קשה מסימן ר"ד מ"א [ס"ק]^י כמו שכחתי רושני וראש יוסף בברות^ו ל"ז א' הארבענו וא"ה במ"א אות ח' ט' י' זה (שם אותו) ה' א"ה ייבור עוד. עוד רגע לדבר כי לכארה בשם י"יל דכהאי גאנז איזק מזק וככביין דמי. וענין חידושים הרשב"א(^ט) רפואה, הא סתמא אף שחוושש, לא מוכחה מלהא לרפואה עבידי שכבת שא' אפשר בענייה אPsiיל' סתמא נמי פרי העץ, יע"ש. ולשון חזיכי "דמכוין" לרפואה משמעו סתמא לא, ובלבוש סעיף ז' כתוב אפשר אף סתמא כען לשון הר"מ ז"ל פרק ח' מהלכות ברכות כל אין מתכוון לרפואה רבוחא אPsiיל' חדש שהכל, וכצת חורי

ב'יאור הנר"א

(ב) ואם. עיין ט'ז. דעת הבב"ח ז' צל "זרה ומ"ש ופיש"ן לרפהואה אף שמן מעט "באניגרונ'" כולי עולםא (הר"ר יוסף ובועל הלכות גדולות) מודדים דשמן עיקר וմברך רק פרי העץ, ואם מכון לאכילה בנותן שמן מעט הר"ר יוסף מודה דאניגרונ' עיקר, ובשןן הרבה יותר מהרגניות (ומכל מקום "אניגרונ'" הרוב) להר"ר יוסף פרי העץ ובלען הלכות גדולות שהכל, ומחק מה שכחוב הטוור שזהו רופאותו שנוטן שמן הרובה, מוחק תיבת "הרובה", י"ש. וכן נראה מסתימת המחבר כאן, ומה שכחוב רשי' ברכות ל'יר א' ד"ה החושש בגיןו וצריך שמן הרובה ושמן עיקר צריך לדוחוק לעניין איסור שבת קאמר דאפיילו הכי שרוי ומשום הכל צין כאן ולא בחושש בגיןו, אבל הט"ז סובר לולפוואה נמי ודזוקא כשנוטן שמן הרובה יותר ממשיערו או מברך פרי העץ הא לאו הכליא, ויש ראייה לזהadam לא כן למה לא אמר הר"ר יוסף ובגמרא נקייט בחושש לומר אפיילו מעט שמן ולא לדוגמא. יתרהudo לדקדוק גדול הוא זה בדברי הר"ר יוסףadam לא כן מנא ליה להתו לאשווי מחולוקת בין הר"ר יוסף ובועל הלכות גדולות הלא מבואר בסעיף א' בהג"ה דבתחר רוב אולינן וכמו שכחוב הט"ז [ס'ק]

שבדוא נבעך א' באהיה, זבוח זוב און זטמ שצוב אונז'ן [ס'ין] א' דכל שיש כי ברכות אולין בתור ווב, וא' כהר' יוסף מיריב בירין זבזה סברתו ברור מללו דכל שאין מזיך ונרגש טעמו מהיכי חיתיא לא' מיריב שיש כי ברכות לפנוי שחכל ופרי העץ בזוז דוקא רפואה השמן שהחכל ממה שיירבן פרי העץ, אלא דקשיא ליה להטור א' אין צרי יוסף סובר אף כי ב' ברכות לפניו שמן עיקר והטור הכסים לדרכו הענן, כי רמז לkosheit דרכי משה ופרישה, מה תלה הב' ברושב' אין מה שכתוב סעיף א' היסמין ז'הatab הרושב' ז'ן דואולין בתור וובא (עין מה שכתוב סעיף א' שאין ריאיה. וא' כן הוא נמצוא עליה מדבריו ז'ל דברים מחודשים). ברוב דואולין בתור ווב היינו ביש' ב' ברכות לפניו הא בירך מוקודם דלא יטפור הפטור לחוב. ג', ואפילו בכונה שעירך כל שיש רוכ באתות א' ול' העני כל זה ציע עין מה שכחתי באות א' מזה *. וזה א' יבואר עוד בוה וכאן אין להאריך. עין [משבחות והב'] אות ט' וסינכ' האחד והאניגרון מעת ייל לכלי עולם פרי העץ אף לבעל הלכות גדור שמש לו, א' דה' הכא בשם רב הא' חילק בין חול בעין "שמחכזין" דאוורבא בעינה מעיליא טפי (אף דמייך מכל מקום לרפואה הוא), המחבר צריך תחביבות בו, כי בעל הלכות גדולות כתוב אי כייבן ב' ווואת מכחין לדפואה, אבל המחבר כתוב סתמא בחושש בגרונו ההלכה ב', ואמנם הר'ם סיימ' אבל אין חושש בגרונו, והמחבר סי' ס'ין

האות רעב"א

(שורש ס"ג) מברך עליהם בורא פרי הארץ. וכןן שעה פסק דיןין [בבבון]. נורו פלי הרים, וכן הצעה גמורות פיס מלחמות מלך ר' סימון (ט') [ס"ג]. ונכמי קדש וLOYALTY] רבנן בורא הארץ יולג דיןינו יתבה.

מחזיות בשיבת

ענין א', דהיהו שאלך בדברים מתחוקים וכואיב ליביה ואוכל דג מליח להעבר מתחוקות, וכי לא יזקנו דג מליח ווכל עמו פה. קייל' דמבריך על דוג דהויר ופטור הפת, אלא מא פאלו פת דחשייב בטל לאבי העיקר, ריל מה שכחטו הבית' והר' יונה הוראה הרין האכ': ומשום קושא זו. ריל מא שמאלאן זית ריל' ברך ליה עמוד ב'. אמר רב יהודה אמר פשיטא: וזה דלא מוקי כי ריל' ברך ליה עמוד ב'. וספир' היני דמי אי שתי יהה בעיניה הא מזיקו ואינו מביך כלום, ואיל' אל' עיל' ייד פת הוי ליה פת קייר וקיימא דין דמבריך על העיקר ב'. ואיל' שתי ליה עיי' איגנון (דהיינו סי סלקא) הויל' איגנון עיקר וקיימא דין ב', ומישני לעולם בשוחה עיי' ניגיון (איינו מבואר כן להרי בא בש"ס, אבל פירוש זה מוכחת) וכגון החוויש בגרונו שפואתו שמן, אלא (ובענין [ברעיה*] מזיקו ושותחו ליל יידי איגנון דהויל' ליה שמן עיקר, ולמן מביך על השמן ברוא פרי העץ, וכוכת'ם' הגמרה. ואיל' תקש' למה חזר בו ממה שתירץ תחל שאלין עיי' ומשני על ידי איגנון לרפואה. הוי ליה למימר כדאמר החלה שאכלו כת, וחווש בגרונו ואוכלו לרפואה דהויל' ליה שמן עיקר, ותידק מוה הבהיר,adam מdisket דוק איגנון כו. ריל דאיפלו לרפואה, מכל מקום לא הוי שמן דאירה מdisket כו. ריל דאן וזה ראייה, דריש' לדעת הב' דחתפת לא געשה קיט. קייר: היינו מושב כו. ריל דאן וזה ראייה, דריש' אורה דמלחה קט. דאיתא מdisket דמלחה נקט: ריל דאיפלו לרפואה, אבל שאר משקין ודאי געשין טפל לשמן שששומה לרפואה גורנו. ואיל' אמר נקט הש'ס דוקא איגנון, הוי ליה ממימר סתמא ששותה על ידי משקין ומיריע בחושש בגרונו, אלא על כרחך של דאורה דמלחה נקט: ואין הוי נמי אם שותחו כו. ועיין לקמן [מיין] ק"ג ל"ג:

בפק ז) שhabכ. צ"ע דהרבש"א ד"שימותיה כ'. דהרבש"א [וְהָרָא] ש[כד] חולקים בברכות גראיינים, דלענין ערלה מבואר במשנה ט"ז פרק קמא ע"רלה [משנה ז], הובא בברכות דף ל"ו ע"ב, רוגם בגראיניים נהוג דיין ערלה. אבל סבירא ליה להא"ש השם ממש והוי פרי והוא היין לעניין ברכה. אבל חורש"א סבירא ליה דוקא לעניין ערלה אתרובי, מזכוכיב ויקיא ר' וכו' את פרי, וורשין לאסרו אפלו הטפל לפירותיו. וכיוון דסבירא ליה לא מקרי פרי לעניין ברכה לאו פרי, כל שכן מומי שמתකן על ידי האיר או דבר אחר, ולבן פסק חורש"א לבך עלייה שascal. אבל לפי שפקח המחבר בחחותפות והרא"ש, גראיניים מותקים היין פרי, א"כ גם במרמים שמתתקן ע"י האור רואין לבך בדורא פרי העץ: וכמו שכתבו פשי"ד ג' גבי שקדם. ר' דלא חימא דמרם בזין דמחילה לא היין ראיים, אף שמתתקן עתה לא מקרי פרי. הא חזון בשקדיים המרים גדולים אם מתקם מברך בווא פרי העץ, וכותב הרא"ש ברכות פשי"ס סימן ז דהוי אבל מותקים בתחליה, והוא הרין הכא: וא"ד דבשחן מרמים לאו פרי נגניה כי' ובן משפט בעבוש. וזה לשון הלבוש [סעין ח]. גראוני שאר פירות, הפירות שלעולם הוא העיקר פרי, ואין הגראיניים עיקר פרי. לפיכך אם אין הגראין ראוי לאכללה בלבד או, אינה נחשבת פירות אפלו אחר שמתתקן. אבל שקדם עיקר פרי הגראין (הניינו התוך), ווחילת שמייעצן להכى להמתיק אותו כו', עכ"ל. וצ"ל דסבירא ליה אפלו להרא"ש, וחשיב לגרעין פיר, מכל מקום כינן לדלאו עיקר פרי הוא, בעניין שחיה ראיי לאכללה מיד בלי מיתוק: (פ"ק ח) שם פת כו. אפלו כי' וחתול מונען לא אמרין דשפט עקר. והיינו משות חשבות הפת איינו בטל לגבי' שמנו אפלו אריך לו לרפהה: ובכח מא שגא באחאוב' דג' ב' בסימן ר'יב'

לְבָנָשִׁי שֶׁרֶד

ככלומר מתי מות ד': (ט) פ' ק' ב' אב' בהנחות גדורות מירוי שצדריך רברכה ע"ז האנגונרין ז'ב. ל'ג': (ט) שם שמביא ב' די' דואזינן בתור גונזונגן גומס בזונומע לאומילק מה הוה זא ניטיג. מאה עלאו צו כשלינו סופע

אשל אברהם

לבושי שרד

גנרטוּן: (ט) "סְקִיָּג וְעַזְעַן מֵה שְׁכַבְתָּהִי סִימָן רַד סְעִיךְ יְאָ." א. כָּלֶל:
גַּמְלָהָן (נוֹגָן) "סְקִיָּב" אֲדֻנְתָּא דְּהָבִי. פְּרוֹתָס נֵס הַלְּדָמָה לְקַנְּטָסָס וּגְסַדְמָה
וְנוֹלוֹן פָּרָס (נוֹגָן) לְמַקְבָּח עַזְעַן כְּהָוָה, וְלֹכְן מַגְלִיכָן אַשְׁנָן לְסַס מִיְּמָקָן. וּכְמוֹ בְּמַעַיְךְ יְאָ" כְּזַדְרָן
עוֹלְפִּיָּה, 7 שְׁקַחְתָּה כְּלָלָן מִגְּזַלְלָן, וְאוֹזְרָה לְאַלְמָה זְמָרָה נְמַעַרְיָה, וּמָה זְלָלָן כְּנַעַנְיָה. כְּקַיְם
סְקִילְפָּס כְּלָלָן דְּכַעַמָּה גְּנַעַנְיָה. (ט) שְׁם סְקִיָּיד גֵּם אֲדֻנְתָּא. עַיְקָר גְּנַעַנְיָה הוּא קַר עַל הַמְּדִינָה,
 הַלְּגָן דְּכַעַמָּה גְּנַעַנְיָה לְיוֹן מִקְפִּי נֵמי הַלְּגָן כְּעַלְעָן, מֵלְיוֹן מִמְּקַדְּקָל כְּלָלָן
 בְּצָבָן, מֵאָס כְּלָלָן פְּלִי הַלְּמָדָה, מֵה זְלָלָן כְּלָלָן קוֹרָל נִירָס סִימָן רַד זְמַעְיָה חָן

אוצר מפרשים

ג (בג' א סקירה) צ"ג דחאת בוגרורא. ניב ווניל משומם דמספקא להרמ"א כמאן, اي כדיעת
רביבנו יוסף מובא בטורן או כבעל הלכות גדולות נברוכות פ"ז, משומם הכי מספק מבדך
שהכל. ועיין בטורן:
ה (מניא) א
ו (שם) ח
נ (תני חייט) (תני חייט)

ה חכמת שְׁלֹמֶה | בשיטות צ'ל"ק וכו', נ"ג נחלמי מחייבים שגם קראן מוגענוולו במקומם עליה פרק ח' מעתה וגו'. נמה אסכמה כי"ע גבעוילו סס [ד"ה נכמיות], וכי יקי' לנעמים דהמגר הקמזר למו' מפי צאום פמי וכו', וכן כלל |